

[Žmogaus kova prieš valdžią - tai atminties kova prieš užmaršumą](#) :: Your Favorite Site

Saulės užtemimas - didžiausias per pastaruosius 16 metų

Lietuvoje, jei dangaus neuždengs debesys, bus matomas dalinis Saulės užtemimas, kurio metu užtems maždaug 75 proc. Saulės disko.

Kitas tokio masto Saulės užtemimas Europoje bus tik 2026 metais. Dalinio Saulės užtemimo laikas skirtingose Lietuvos vietose bus nevienodas: Klaipėdoje užtemimas prasidės 10 val. 51 min., o Vilniuje – 10 val. 55 min. ir tęsis atitinkamai iki 13 val. 10 min ir 13 val. 14 min. Užtemimo pikas Klaipėdoje prasidės 12 val., o Vilniuje – 12 val. 4 min. ir truks keletą minučių. Penktadienio rytą Vilniuje šviečia Saulė, Kaune apie 10 val. Saulė švietė ryškiai, nors dangus nebuvo visiškai skaidrus, o Klaipėdoje reginį kėsina sudrumsti debesys. Pasak Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos Jūrinių prognozių centro vedėjo Liongino Pakščio, debesų sluoksnis pajūryje penktadienį tik storės, kad išvysi unikalų gamtos reiškinį bus sudėtinga. Lietuvos astronomų klubas „Albireo“ reginį kviečia stebėti Katedros aikštėje ir prie Baltojo tilto, Kaune – Rotušės aikštėje, o Klaipėdoje – Kruizinių laivų terminale. „Iš vakarų ir šiaurės vakarų atslenkantis debesų šydas visą dieną storės, o sutemus pajūryje laukiama net kritulių. Lietus naktį peraus net į šlapdriabą. Taigi, oro sąlygos tirai ne pačios palankiausios saulės užtemimo stebėjimui“, – vertino meteorologas. Visiškas Saulės užtemimas bus matomas Danijai priklausančiose Farerų salose, taip pat Norvegijos salose. Stebėti užtemimo plikomomis akimis nepatartina – reikėtų naudoti specialiai (ne dažais) tamsintus stiklus. Tai gali būti suvirintojų akių apsaugai naudojamas stiklas ar specialios astronomijos parduotuvėse parduodamos plėvelės. Užtemimą galima žiūrėti ir per magnetiniuose diskeliuose (angl. floppy disk) esančias juostas. Nerekomenduojama į Saulę žiūrėti pro akinius nuo saulės. Vilniaus universiteto astronomijos observatorijos docentas Jokūbas Sūdžius aiškina, kad Saulės užtemimai vyksta esant Mėnulio jaunačiai, kai Mėnulio diskas užslenka ant Saulės ir jį užtemdo. Tačiau juos matome anaipol ne kiekvieną jaunatį. „Mėnulio kelias danguje nesutampa su regimuoju Saulės keliu danguje. Kitaip tariant, Mėnulio orbitos plokštuma yra pasvirusi 5 laipsniais į Žemės orbitos plokštumą. Kai būna Mėnulio jaunatis, jis gali būti aukščiau Saulės tako arba žemiau, o tuomet Mėnulio disko projekcija nėra matoma ant Saulės“, – aiškino J. Sūdžius. Kita priežastis, dėl kurios Saulės užtemimai nėra dažni – šešėlis gali būti metamas į tą vietą, kur yra užtemdyta Saulė. Paskutinį kartą panašaus masto Saulės užtemimas Europoje vyko 1999 m., o kitas tokio masto užtemimas bus tik 2026 metais. Tačiau, kaip atkreipia dėmesį J. Sūdžius, jo metu Lietuvoje bus matomas vos keliolikos procentų Saulės disko užtemimas. Kito panašaus užtemimo į dabartinį reikės laukti bent iki 2030-ųjų. Paskutinį kartą visiškas Saulės užtemimas Lietuvoje buvo matomas 1954 metais. Dėl Saulės užtemimo Europoje gali sutrikti elektros energijos tiekimas. Parengta pagal pasaulio spaudą.

HOW A TOTAL ECLIPSE OCCURS

How much of the partial solar eclipse will you see

% OF PARTIAL ECLIPSE VISIBLE

SOURCE: MET OFFICE, ROYAL ASTRONOMICAL SOCIETY

GRAPHIC: ALEXANDER BEUGE

Date created: 2015/03/20-